

قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: ایمنی شناسی

تعداد واحد:(یا سهم هر استاد از واحد): ۱ واحد

زمان ارائه درس: نیمسال اول سال تحصیلی ۹۵-۹۶

(یکشنبه ۱۰ - ۸.۱۵ و سه شنبه ۱۲ - ۱۰.۱۵)

درس پیش نیاز: فیزیولوژی ۱

مخاطبان: دانشجویان پزشکی

ساعت پاسخگویی به سوالات فراغیه: هر روز ساعت ۱۴-۱۲

مدرس: دکتر علی گرجی کرجی

دکتر مهدی تقدسی

دکتر فرهاد سalarی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بافت‌ها، سلول‌ها و مولکول‌های سیستم ایمنی و نحوه تعامل آنها در واکنش به عوامل بیگانه و همچنین آشنایی با مباحث ایمنولوژی مانند تولرانس و خودایمنی، حساسیت‌های شدید، واکسن‌ها، کمبودهای ایمنی، ایمنی مقابله تومورها و ایمنی پیوند

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- آشنایی با واحد درسی ایمنولوژی، تکالیف، مقدمه و خصوصیات عمومی پاسخ‌های ایمنی
- آشنایی با سلول‌های سیستم ایمنی
- آشنایی با ارگان‌های سیستم ایمنی
- آشنایی با گردش و لانه گزینی لنفوسيت‌ها
- آشنایی با ایمنی ذاتی و اجزاء آن
- آشنایی با آنتی ژن و ایمونوژن
- آشنایی با آنتی بادی و TCR: ساختمان، انواع کلاس‌ها و مشخصات
- آشنایی با واکنش‌های آنتی ژن- آنتی بادی و کاربردهای آن
- آشنایی با انواع سایتوکاپین‌ها و نقش آنها در سیستم ایمنی
- آشنایی با کمپلکس سازگاری نسجی اصلی (MHC)
- آشنایی با سازوکارهای سلولی و مولکولی پردازش و عرضه آنتی ژن
- آشنایی با ژنتیک آنتی بادی و TCR
- آشنایی با مراحل تکامل و بلوغ لنفوسيت‌های B و T
- آشنایی با نحوه فعال سازی لنفوسيت‌های T در پاسخ به آنتی ژن
- آشنایی با مکانیسم‌های اجرایی ایمنی سلولی (سلول T)
- آشنایی با نحوه فعال سازی و پاسخ لنفوسيت‌های B به آنتی ژن
- آشنایی با مکانیسم‌های اجرایی ایمنی هومورال و کمپلمان
- آشنایی با ایمنی مخاطی و نواحی معاف از سیستم ایمنی
- آشنایی با ایمنوتولرانس (تحمل ایمنی)
- آشنایی با مکانیسم‌های دفاع میزبان در برابر انواع میکروب‌ها، واکسن و واکسیناسیون
- آشنایی با ایمنولوژی تومور
- آشنایی با ایمنولوژی پیوند
- آشنایی با ایمنوهاماتولوژی

- ۲۴- آشنایی با حساسیت شدید نوع I (آلرژی)
- ۲۵- آشنایی با حساسیت‌های شدید نوع II, III و IV
- ۲۶- آشنایی با خودایمنی و بیمارهای خودایمنی
- ۲۷- آشنایی با کمبودها (نقائص) ایمنی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با واحد درسی ایمنولوژی، تکالیف، مقدمه و خصوصیات عمومی پاسخ‌های ایمنی

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- تاریخچه علم ایمنولوژی را بیان کند.

۱- علم ایمنولوژی و پاسخ ایمنی را تعریف کند.

۱- انواع ایمنی را نام ببرد.

۱- خصوصیات ایمنی ذاتی را توصیف کند.

۱- انواع سدهای دفاعی ایمنی طبیعی را نام ببرد و ویژگی‌های دفاعی آنها را شرح دهد.

۱- خصوصیات ایمنی اختصاصی را بیان کند و آنها را توضیح دهد.

۱- انواع ایمنی اختصاصی و ویژگی آنها و نقش دفاعی هر یک را نام ببرد.

۱- انواع ایمنی اختصاصی را از نظر منشاء بیان کند.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با سلول‌های سیستم ایمنی

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۲- منشاء سلول‌های ایمنی، رشد و تمایز آنها را شرح دهد.

۲- تولید و تمایز سلول‌های بیگانه‌خوار (نوتروفیل‌ها، ماکروفازها و مونوسیت‌ها) و نقش آنها در سیستم ایمنی را شرح دهد.

۲- تولید و تمایز سلول‌های غیر بیگانه‌خواری نظیر اوزینوفیل‌ها، بازوفیل‌ها و ماستسل‌ها و نقش این سلول‌ها در پاسخ‌های ایمنولوژیک را شرح دهد.

۲- تولید و تمایز لنفوسیت‌های B از سلول‌های بنیادی خونساز و نقش آنها در پاسخ‌های ایمنولوژیک را توضیح دهد.

۲- تولید و تمایز لنفوسیت‌های T از سلول‌های بنیادی خونساز و نقش آنها در پاسخ‌های ایمنولوژیک را بیان کند.

۲- تولید و تمایز لنفوسیت‌های NK از سلول‌های بنیادی خونساز و نقش آنها در پاسخ‌های ایمنولوژیک را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با ارگان‌های سیستم ایمنی

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۳- اندام‌های ایمنی اولیه (مرکزی) و ثانویه (محیطی) را نام ببرد.

۳- تفاوت بین اندام‌های ایمنی اولیه و ثانویه را از لحاظ واکنش‌های ایمنولوژیک به شکل کلی توضیح دهد.

۳- ساختمان بافتی و سلولی مغز استخوان را شرح داده و نقش آنرا در خون سازی (هماتopoئزیس)، تولید سلول‌های ایمنی (لنفوپوئزیس) بیان کند.

- ۴-۳- ساختمان بافت تیموس و نقش آن را در تولید و بلوغ لنفوسيت های T شرح دهد.
- ۴-۴- سندروم دی جرج را که ناشی از اختلال در تکامل تیموس است توضیح دهد.
- ۴-۵- سیستم لنفاوی و گردش لنف را شرح داده و نحوه پیدایش لنف را بیان کند.
- ۴-۶- ساختمان غدد لنفاوی را شرح دهد و محل استقرار لنفوسيت های B و T را در غدد لنفاوی توضیح دهد.
- ۴-۷- بخشهای مختلف طحال را نام ببرد.
- ۴-۸- اعمال ایمونولوژیک و هماتولوژیک طحال را توضیح دهد.
- ۴-۹- علل اهمیت طحال را در مقابله با عفونت های ناشی از باکتری های کپسول دار شرح دهد.
- ۴-۱۰- علل اهمیت طحال را در مقابله با عفونت های ناشی از باکتری های کپسول دار شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با گرددش و لانه گزینی لنفوسيت ها

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۴-۱- مولکول های چسبان (سلکتین ها و اینتگرین ها) و لیگاندهای آنها (مولکول های چسبان شبه ایمونوگلوبولین و ادرسین ها) را نام ببرد.
- ۴-۲- نقش مولکول های چسبان را در بازگردش خونی-لنفی سلول های ایمنی و مهاجرت آنها به بافت ها بیان کند.
- ۴-۳- انواع کموکاین ها، ساختار و تولید آنها را توضیح دهد.
- ۴-۴- انواع رسپتورهای کموکاینی را شرح دهد.
- ۴-۵- عملکرد بیولوژیک کموکاین ها را در پاسخ های ایمنی توضیح دهد.
- ۴-۶- پدیده التهاب، مکانیسم، سلول ها و مولکول های چسبان در گیر در آن را شرح دهد.
- ۴-۷- مکانیسم گرددش سلول های B بکر بین خون و اعضای لنفاوی ثانویه را توضیح دهد.
- ۴-۸- مکانیسم گرددش سلول های T بکر بین خون و اعضای لنفاوی ثانویه را شرح دهد.
- ۴-۹- مهاجرت و بازگردش سلول های B اجرایی و خاطره در خون، لنف و بافت ها را شرح دهد.
- ۴-۱۰- مهاجرت و بازگردش سلول های T اجرایی و خاطره در خون، لنف و بافت ها را شرح دهد.
- ۴-۱۱- اهمیت شناخت مولکول های در گیر در پاتوژن بیماری های التهابی (نظیر مولکول های چسبان و کموکاین ها) و شیوه های درمانی مبتنی بر آنها را شرح دهد.
- ۴-۱۲- مکانیسم اثر برخی از داروهای ضد التهابی بواسطه مهار عملکرد مولکول های چسبان و کموکاین ها را بیان کند.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با سیستم ایمنی ذاتی و اجزاء آن

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۵-۱- خصوصیات کلی ایمنی ذاتی (نظیر اولین سد دفاعی بدن، عدم تنوع و ...) را شرح دهد.
- ۵-۲- اهمیت پاسخ های ایمنی ذاتی و تفاوت های سیستم ایمنی ذاتی و اختصاصی را شرح دهد.
- ۵-۳- الگوهای مولکولی مربوط به پاتوژن ها (PAMPs) و الگوهای مولکولی مربوط به سلول های آسیب دیده بدن (DAMPs) را نام ببرد.
- ۵-۴- انواع رسپتورهای سلولی ایمنی ذاتی (Scavenger receptors, NOD-like receptors, Toll-like receptors, RIG-like receptors...) و لیگاندهای آنها را نام ببرد.
- ۵-۵- مولکول های محلول شناسایی کننده پاتوژن ها و پروتئین های اجرایی (سیستم کمپلمان، پنتراکسین ها، کالکتین ها و فیکولین ها) سیستم ایمنی ذاتی را بیان کند.
- ۵-۶- اهمیت و نقش عواملی مانند: سدهای دفاعی طبیعی، آنتی بیوتیک های طبیعی نظیر دفسنین، PH پوست و .... به عنوان اجزاء ایمنی ذاتی در مقابله با عوامل بیگانه را شرح دهد.
- ۵-۷- نقش فاگوسیت های تک هسته ای (مونوسیت، ماکروفاز) و نوتروفیل ها، سلول های دندریتیک، ماستسل ها، سلول های کشنده طبیعی

(NK cells) در دفاع ذاتی در برابر پاتوژن را شرح دهد.

- ۸- مکانیسم فاگوسیتوز و اصطلاحات: فاگوزوم، فاگولیزوزوم، انفجار تنفسی، واسطه‌های فعال اکسیژن و اپسونیزاسیون را توضیح دهد.
- ۹- نقش سیستم ایمنی ذاتی در تولید سیگنال‌های ثانویه و تحریک پاسخ ایمنی اختصاصی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با آنتی ژن و ایمونوژن

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۶- آنتی ژن را تعریف کند.
- ۶- ایمونوژن را تعریف کند.
- ۶- ویژگیهای یک ایمونوژن را توضیح دهد.
- ۶- هابتن و کاربر را تعریف کند.
- ۶- شاخص آنتی ژنیک یا اپی توپ را تعریف کند و انواع آنرا شرح دهد.
- ۶- خصوصیات اپی توپ های سلول B را بیان کند.
- ۶- خصوصیات اپی توپ های سلول T را شرح دهد.
- ۶- انواع آنتی ژن های سلول B را نام ببرد.
- ۶- سوپر آنتی ژن را تعریف کند.
- ۶- میتوژن را تعریف کند و انواع میتوژن را نام ببرد.
- ۶- ادجوانت را تعریف و انواع آنرا نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با آنتی بادی و TCR: ساختمان، انواع کلاس ها و مشخصات

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۷- آنتی بادی را تعریف کند و سلول های مولد آنتی بادی را نام ببرد.
- ۷- ساختمان آنتی بادی را شرح دهد.
- ۷- انواع زنجیره های سبک آنتی بادی را نام ببرد.
- ۷- انواع کلاس های زنجیره سنگین آنتی بادی را نام ببرد.
- ۷- ایزوتیپ، آلتیپ و ایدیوتیپ را تعریف کند.
- ۷- انواع ایزوتیپ های آنتی بادی را نام ببرد.
- ۷- ویژگیهای آنتی بادی IgG را نام ببرد و عملکرد آن و اهمیت بالینی آنرا بیان کند.
- ۷- خصوصیات IgA، عملکرد اجرایی آن و اهمیت بالینی آنرا شرح دهد.
- ۷- خصوصیات IgM، عملکرد اجرایی آن و اهمیت بالینی آنرا توضیح دهد.
- ۷- خصوصیات IgD را شرح دهد.
- ۷- خصوصیات IgE، عملکرد اجرایی آن و اهمیت بالینی آنرا شرح دهد.
- ۷- آنتی بادی مونوکلونال و پلی کلونال را تعریف کند.
- ۷- TCR را تعریف و ساختمان آنرا شرح دهد.
- ۷- کمپلکس TCR را شرح دهد و آنرا با کمپلکس BCR مقایسه کند.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با واکنش های آنتی ژن - آنتی بادی و کاربردهای آن

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- نمونه هایی از کاربرد واکنش آنتی ژن - آنتی بادی را در روش های تشخیص و درمان بیماری ها را نام ببرد.

۲- مفهوم غالب القایی (induced fit) را به عنوان مدلی برای واکنش آنتی بادی - آنتی ژن توضیح دهد.

۳- اصطلاحات میل پیوندی (affinity) و میل اتصالی (avidity) را در واکنش آنتی بادی - آنتی ژن شرح دهد.

۴- مراحل تشکیل کمپلکس ایمنی را همراه با اصطلاحات pre-zone و post-zone توصیف نماید.

۵- مفاهیم specificity ، cross-reactivity و non-reactive را در واکنش آنتی ژن - آنتی بادی شرح دهد و از هر مورد مثالی کاربردی بزند.

۶- مثال هایی را از کاربرد آنتی بادی ها در رویکردهای های درمانی بزنند .

۷- تست هایی که مبنای آنها واکنش آنتی ژن - آنتی بادی است را نام ببرد.

۸- سنجش ایمنی Immunoassay را توضیح داده و کاربردهای آنرا در تشخیص توضیح دهد.

۹- رادیوایمونوآسی (RIA) و الایزا (ELISA) را به عنوان مثال هایی از سنجش ایمنی توضیح دهد.

۱۰- روش فلوسایتومتری (Flow cytometry) را شرح دهد و مثال هایی از کاربردهای تشخیصی آن بیان کند.

۱۱- روش ایمونوهیستوشیمی (IHC) را به اختصار توضیح دهد و مثال هایی از آن در تشخیص برخی از بیمار ها ذکر کند.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با انواع سایتوکاین ها و نقش آنها در سیستم ایمنی

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- سایتوکاین را تعریف کند.

۲- نحوه نامگذاری انواع سایتوکاین ها را شرح دهد.

۳- اثرات موضعی و سیستمیک سایتوکاین ها در پاسخ های التهابی را شرح دهد

۴- اثرات پلئوتروپیک (Pleiotropic)، اثرات مشابه (Redundancy)، فزون بخشی (synergistic) و مخالف (Antagonistic) سایتوکاین ها را شرح دهد.

۵- سایتوکاین های سیستم ایمنی ذاتی را نام ببرد.

۶- سایتوکاین های سیستم ایمنی اختصاصی را نام ببرد.

۷- سایتوکاین های دخیل در خون ساز طبقه بندی نام ببرد.

۸- اثرات بیولوژیک سایتوکاین های پیش التهابی (TNF- α , IL-1, IL-6) را شرح دهد.

۹- سلول های درگیر در تولید و ترشح سایتوکاین های IL-10, IL-12, IL-10 و نقش آنها در پاسخ های سیستم ایمنی توضیح دهد.

۱۰- اینترفرون های نوع یک (IFN- α , IFN- β)، سلول های ترشح کننده و عملکرد بیولوژیک آنها در ایمنی ذاتی را شرح دهد.

۱۱- اثرات پاتولوژیک سایتوکاین های پیش التهابی (TNF- α , IL-1, IL-6) در التهاب حاد و شوک سپتیک را شرح دهد.

۱۲- سایتوکاین های IL-2, TGF- β , IFN- γ , IL-5, IL-4, IL-2 در رشد و تمایز سلول های پیش ساز مغز استخوان را شرح آدپتیو طبقه بندی و شرح دهد.

۱۳- نقش سایتوکاین های IL-3, IL-7, GM-CSF, M-CSF, G-CSF در رشد و تمایز سلول های پیش ساز مغز استخوان را شرح دهد.

۱۴- برخی موارد کاربرد بالینی سایتوکاین ها را شرح دهد.

۱۵- کاربرد برخی از آنتی بادی های مونوکلونال ضد سایتوکاین ها در مهار بیماری های التهابی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی با کمپلکس سازگاری نسجی اصلی (MHC)

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۰- نحوه شناسایی آنتی ژن های پروتئینی را توسط لنفوسيت T توضیح بدهد.
- ۱۰- سلول های عرضه کننده ای آنتی ژن (APC) و نقش آنها را در سیستم ایمنی توضیح دهد.
- ۱۰- تاریخچه شناسایی سیستم MHC را جهت فهم یک مطالعه هدفمند شرح دهد.
- ۱۰- علت استفاده از واژه HLA به جای MHC را در انسان توضیح داده و محدودیت این نامگذاری را شرح دهد.
- ۱۰- علت محدودیت لنفوسيت های T به مولکول MHC را در شناسایی آنتی ژن های پپتیدی بیان کند.
- ۱۰- لوکوس ژنی MHC و آرایش پیچیده ژن های آن را شرح داده، اشکال مختلف دسته بندی ژن های MHC بیان کند.
- ۱۰- مفهوم پلی مورفیسم ژنتیکی و ژن های پلی مورف را در غالب ژن های MHC توضیح دهد.
- ۱۰- با انواع مولکول های MHC کلاس I و کلاس II آشنا شده و تشابهات و تفاوت های این دو کلاس مولکولی را در پاسخ های ایمنی با هم بیان نماید.
- ۱۰- ژن های موجود در بخش کلاس III ناحیه ژنی MHC را نام ببرند.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با سازوکارهای سلولی و مولکولی پردازش و عرضه آنتی ژن

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۱- مفهوم کلی پردازش و عرضه آنتی ژن را توضیح دهنده و انواع مسیرهای دخیل در این فرایند را نام ببرند.
- ۱۱- مسیر کلاس I (سیتوزویلی) عرضه ای آنتی ژن به سلول های TCD8+ را توضیح داده و سلول ها، اندامک ها و مولکول های دخیل در این مسیر را نام ببرند.
- ۱۱- اهمیت مسیر کلاس I عرضه ای آنتی ژن را در پاسخ های ایمنی علیه عفونت های ویروسی و سلول های توموری توضیح دهنده.
- ۱۱- نقش و ساختار پروتوترازوم در مسیر کلاس I را شرح داده و اهمیت آنرا در پردازش آنتی ژن های سیتوزویلی و مسیر انتقال سیگنال سلولی توضیح دهنده .
- ۱۱- مسیر کلاس II (آندوزوومی-لیزوزمی) عرضه آنتی ژن به سلول های TCD4+ را توضیح داده و سلول ها، اندامک ها و مولکول های دخیل در این مسیر را نام ببرند.
- ۱۱- اهمیت مسیر کلاس II عرضه ای آنتی ژن در فعال سازی سلول های TCD4+ را توضیح دهنده.
- ۱۱- اهمیت پدیده Cross-presentation در فعال سازی لنفوسيت های T را توضیح داده و نقش آنرا در فعال سازی سلول های T سایتوتوکسیک شرح دهنده.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی با ژنتیک آنتی بادی و TCR

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۲- نوترکیبی سوماتیک در پذیرنده های آنتی ژنی سلول های B و T را شرح دهد.
- ۱۲- لوکوس های زنجیره های سبک کاپا و لامبدا و زنجیره سنگین ایمونوگلوبولین ها و جایگاه آنها بر روی کرموزوم ها را طبقه بندی و شرح دهد.
- ۱۲- لوکوس های زنجیره های آلفا، بتا، گاما و دلتا و جایگاه آنها بر روی کرموزوم ها را طبقه بندی و شرح دهد.
- ۱۲- توالی های شناخت نوترکیبی، شامل توالی های هپتامر و نونامر و فاصله گذارهای ۱۲ و ۲۳ نوکلئوتیدی محافظت شده در DNA ژرم-لاین را توضیح دهد..

- ۱۲-۵- نقش آنزیم‌های ریکامبیناز RAG1 و RAG2 را در نوترکیبی سوماتیک بیان کند.
 ۱۲-۶- ایجاد تنوع ترکیبی و تنوع در اتصال در پذیرنده‌های سلول‌های B و T را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی با مراحل تکامل و بلوغ لنفوسيت‌های B و T

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۳- تشکیل رده‌های لنفوسيتی از سلول‌های بنیادی (Stem cells) مغز استخوان را شرح دهد.
 ۲-۱۳- مراحل تکامل لنفوسيت B در مغز استخوان از سلول‌های بنیادی را بیان کند.
 ۳-۱۳- ترتیب بازارایی ژن‌های زنجیره‌های ایمونوگلوبولینی (پذیرنده‌های سلول B) توضیح دهد.
 ۴-۱۳- پدیده حذف آللی و حذف ایزوتاپ در بازارایی رسپتورهای سلول‌های B را شرح دهد.
 ۵-۱۳- مکانیسم بروز همزمان آنتی‌بادی‌های IgM و IgG بر سطح سلول B را توضیح دهد.
 ۶-۱۳- مکانیسم ویرایش گیرنده در طی تکامل سلول‌های B را شرح دهد.
 ۷-۱۳- گزینش مثبت و منفی و ایجاد گنجینه لنفوسيت‌های B بالغ را شرح دهد.
 ۸-۱۳- مراحل تکامل لنفوسيت T در مغز استخوان و تیموس از سلول‌های بنیادی را توضیح دهد.
 ۹-۱۳- ترتیب بازارایی ژن‌های پذیرنده‌ی سلول T را شرح دهد.
 ۱۰-۱۳- پدیده حذف آللی در بازارایی رسپتورهای سلول‌های T را شرح دهد.
 ۱۱-۱۳- گزینش مثبت (محددیت به MHC خودی) و گزینش منفی (حذف سلول‌های T خود واکنش‌گر و تحمل مرکزی) در سلول‌های T بالغ را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهاردهم: آشنایی با نحوه فعال شدن لنفوسيت‌های T در پاسخ به آنتی‌ژن

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۴- هدف از فعال شدن سلول‌های T را بیان کند.
 ۲-۱۴- محل فعل شده سلول T naïve را نام ببرد.
 ۳-۱۴- سیگنالهای لازم جهت فعل شده سلول T و منبع این سیگنالها را بیان کند.
 ۴-۱۴- مولکولهای کمک محرك بر سطح سلول‌های APC و رسپتور آنها بر سطح سلول T را نام ببرد.
 ۵-۱۴- مولکولهای مهم در مسیر سیگنالینگ سلول T را بیان کند.
 ۶-۱۴- فاكتورهای رونويسی که در سیگنالینگ سلول T فعل می‌شوند را نام ببرد.
 ۷-۱۴- رسپتورهای مهاری سلول T را نام ببرد.
 ۸-۱۴- تغییراتی که، بدنبال فعل شدن سلول T، در بیان مولکولهای سطحی این سلول صورت می‌گیرد را شرح دهد.
 ۹-۱۴- سایتوکاینی که در جریان فعل شدن این سلول تولید و ترشح می‌شود را نام ببرد و اعمال اجرایی آن سایتوکاین را شرح دهد.
 ۱۰-۱۴- گسترش کلونی سلول T که بدنبال فعل شدن رخ می‌دهد را توضیح دهد.
 ۱۱-۱۴- سلول‌های افکتوری که بدنبال گسترش کلونی سلول T ایجاد می‌شوند را نام ببرد و سایتوکاین‌های شاخص هر یک را بیان کند.
 ۱۲-۱۴- نوع واکنش ایمنی که هر یک از انواع سلول‌های افکتوری در ایجاد آن نقش دارند را شرح دهد.
 ۱۳-۱۴- نقش دفاعی هر یک از انواع سلول‌های افکتور در مقابل میکروبها و نقش پاتولوژیک آنها در ایجاد بیماری‌ها را بیان کند.
 ۱۴-۱۴- مکانیسم تمایز سلول Th به سلول افکتوری Th1 را از نظر نوع آنتی‌ژن یا میکروب محرك سلول T و سایتوکاین‌ها و فاكتورهای رونويسی دخیل در این تمایز را بیان کند.
 ۱۵-۱۴- مکانیسم تمایز سلول Th به سلول افکتوری Th2 را از نظر نوع آنتی‌ژن یا میکروب محرك سلول T و سایتوکاین‌ها و فاكتورهای

رونویسی دخیل در این تمایز را بیان کند.

۱۶-۱۴- مکانیسم تمایز سلول Th به سلول افکتوری Th17 را از نظر نوع آنتی ژن یا میکروب محرک سلول T و سایتوکاین ها و فاکتورهای رونویسی دخیل در این تمایز را بیان کند.

۱۷-۱۴- مکانیسم تمایز سلول TC به سلول CTL را شرح دهد و فاکتورهای رونویسی دخیل در آنرا بیان کند.

۱۸-۱۴- نحوه ایجاد سلولهای خاطره ای T و ویژگیهای این سلولها را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم: آشنایی با مکانیسم های اجرایی ایمنی سلولی (سلول T)

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۵- انواع مکانیسم های افکتوری ایمنی سلولی را نام ببرد.

۲-۱۵- نقش دفاعی هر یک از مکانیسم های افکتوری ایمنی سلولی را بیان کند.

۳-۱۵- عوامل موثر در مهاجرت انتخابی سلولهای افکتور به محل ورود میکروب های مختلف را شرح دهد.

۴-۱۵- کموکاین رسپتورهای عرضه شده بر سطح هر یک از سلولهای افکتور و لیگاند آنها را نام ببرد.

۵-۱۵- نقش افکتوری سلول Th1 بر سلولهای فاگوسیتی و سلول B را بیان کند.

۶-۱۵- اثرات سلولهای Th1 بر ماکروفازها را شرح دهد.

۷-۱۵- عوامل موثر بر مهاجرت و ماندگار شدن سلولهای افکتور و خاطره ای Th1 در محل عفونت را بیان کند.

۸-۱۵- نقش افکتوری سلولهای Th2 ، نوع سیتوکین های تولید شده توسط این سلولها و نقش این سیتوکین ها بر سلولها و اندام های مختلف را شرح دهد.

۹-۱۵- اثرات متفاوت سلولهای Th1 و Th2 بر ماکروفازها را بیان کند.

۱۰-۱۵- نقش سلولهای Th17 در دفاع مقابله عفونت های میکروبی و ایجاد بیماری های خودایمن را شرح دهد.

۱۱-۱۵- سیتوکین های تولید شده توسط سلولهای Th17 را نام بده و اثرات و نقش های دفاعی آنها را بیان کند.

۱۲-۱۵- نقش افکتوری سلولهای CTL را نام ببرد.

۱۳-۱۵- مکانیسم عمل افکتوری سلولهای CTL (مکانیسم کشتن سلولهای هدف) را بیان کند.

هدف کلی جلسه شانزدهم: آشنایی با نحوه فعال سازی و پاسخ لنفوسيت های B به آنتی ژن

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

در پایان دانشجویان قادر باشند:

۱-۱۶- هدف از فعال سازی سلولهای B را بیان کند.

۲-۱۶- ویژگیهای عمومی پاسخ ایمنی هومورال را توضیح دهد.

۳-۱۶- زیر جمعیت های سلول B را نام بده و توضیح دهد هر زیر جمعیت به کدام نوع آنتی ژن پاسخ می دهد.

۴-۱۶- مکان فعال شدن سلولهای B، نحوه معروفی آنتی ژنهای با ماهیت مختلف و با سایز مختلف به این سلولها را بیان کند.

۵-۱۶- نقش آنتی ژن در فعال شدن سلولهای B و نقش مولکولهای دیگر در تسهیل این فعال سازی را شرح دهد.

۶-۱۶- اثرات عملی فعال شدن سلولهای B توسط آنتی ژنهای مختلف را توصیف نماید.

۷-۱۶- پاسخ سلولهای B به آنتی ژنهای پروتئینی (وابسته به T) را بیان کند.

۸-۱۶- ترتیب و قایع در پاسخ سلولهای B به آنتی ژنهای پروتئینی را شرح دهد.

۹-۱۶- نقش سلول T در پاسخ سلولهای B به آنتی ژنهای پروتئینی را توضیح دهد.

۱۰-۱۶- نقش اتصال مولکول CD40L سلول T به مولکول CD40 سلولهای B در فعال سازی این سلولها را بیان کند.

۱۱-۱۶- خصوصیات پاسخ سلولهای B به آنتی ژنهای پروتئینی در ناحیه خارج فولیکولی و ناحیه زاینده فولیکولها را شرح دهد.

- ۱۲-۱۶- نحوه ایزوتیپ سوئیچینگ، افزایش افینیتی آنتی بادی، ایجاد سلولهای خاطره‌ای و پلاسماسل‌های با عمر طولانی در ناحیه زاینده فولیکولی را توضیح دهد.
- ۱۳-۱۶- نقش سلولهای TfH را در کلاس سوئیچینگ، افزایش افینیتی آنتی بادی، ایجاد سلولهای خاطره‌ای و پلاسماسل را شرح دهد.
- ۱۴-۱۶- مکانسیم مولکولی کلاس سوئیچینگ و افزایش افینیتی آنتی بادی را توضیح دهد.
- ۱۵-۱۶- مکانسیم ایجاد سلول خاطره‌ای یا پلاسماسل از سلولهای فعلی شده B را شرح دهد.
- ۱۶-۱۶- مکانسیم فعلی شدن سلولهای B در مقابل آنتی ژنهای مستقل از T (غیر پروتئینی) را بیان کند.
- ۱۷-۱۶- خصوصیات پاسخ هومورال به آنتی ژنهای مستقل از T را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفدهم: آشنایی با مکانسیم‌های اجرایی ایمنی هومورال و کمپلمان
اهداف ویژه جلسه هفدهم :

در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۱۷- اعمال افکتوری آنتی بادی را نام ببرد.
- ۲-۱۷- رسپتورهای آنتی بادی و نقش هریک را بیان کند.
- ۳-۱۷- سیستم کمپلمان را وصف کند و اجزاء آن را نام ببرد.
- ۴-۱۷- مسیرهای فعلی سازی کمپلمان را نام ببرد.
- ۵-۱۷- مراحل فعلی سازی مسیر کلاراسیک کمپلمان را شرح دهد.
- ۶-۱۷- فعل کننده‌های مسیر آلترناتیو و مراحل این مسیر را بیان کند.
- ۷-۱۷- فعل کننده‌های مسیر لکتینی و مراحل آن را توضیح دهد.
- ۸-۱۷- مرحله نهایی فعلی سازی کمپلمان یا مسیر حمله به غشاء را شرح دهد.
- ۹-۱۷- مولکولهای تنظیم کننده کمپلمان و مکانسیم عمل آنها را بیان کند.
- ۱۰-۱۷- رسپتورهای کمپلمان و نقش آنها را شرح دهد.
- ۱۱-۱۷- اعمال بیولوژیک کمپلمان را نام ببرد.
- ۱۲-۱۷- بیماری‌های ناشی از نقش در اجزاء کمپلمان را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هجدهم: آشنایی با ایمنی مخاطی و نواحی معاف از سیستم ایمنی

اهداف ویژه جلسه هجدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۸- مشخصات عمومی و آناتومیک سیستم ایمنی مخاطی در دستگاه گوارش، دستگاه تنفسی و پوست شرح دهد.
- ۲-۱۸- ساختار مخاط دستگاه گوارش را از دیدگاه ایمونولوژیک توضیح دهد.
- ۳-۱۸- اهمیت فلور میکروبی و تأثیر آن را بر روی لنفوسيت‌های مخاطی در دستگاه گوارش شرح دهنند.
- ۴-۱۸- اجزاء مختلف ایمنی ذاتی شامل انواع سلول‌های ابی تلیال و مواد متراشحه از آنها را که نقش حفاظت بخش در سیستم ایمنی مخاطی دارند توضیح دهنند.
- ۵-۱۸- ساختار پلاک‌های Peyer و نقش سلول‌های M را در این پلاک‌ها توضیح دهند.
- ۶-۱۸- راه‌های وررود آنتی ژن به بافت لنفاوی وابسته به مخاط (MALT) دستگاه گوارش را شرح داده و ترافیک لنفوسيتی را در غدد لنفاوی مزنتریک توضیح دهنند.
- ۷-۱۸- ایمنی هومورال و نحوه تولید و ترشح IgA را در دستگاه گوارش توضیح دهند.
- ۸-۱۸- پاسخ ایمنی سلولی غالب در دستگاه گوارش را توضیح داده و اهمیت سلول‌های T تنظیمی را در دستگاه گوارش شرح دهنند.
- ۹-۱۸- سازوکارهای ایمونوژنتیکی دخیل در بیماری‌هایی که در اثر اختلال در پاسخ ایمنی در سیستم گوارش ایجاد می‌گردند را توضیح

دهند

۱۰-۱۸- مفهوم مصنونیت از پاسخ ایمنی را شرح داده و اندام های معاف از پاسخ ایمنی را نام ببرد.

هدف کلی جلسه نوزدهم : آشنایی با مفهوم ایمنوتولرانس (تحمل ایمنی)

اهداف ویژه جلسه نوزدهم :

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۹- مفاهیم تولرانس (تحمل) تسبت به آنتی ژن های خودی و تولرزن (Tolergen) را شرح دهد.

۲-۱۹- انواع تحمل شامل تحمل مرکزی و محیطی را توضیح دهنند.

۳-۱۹- نقش تیموس را در گزینش لنفوسيت های T را شرح داده و عواقب نقص در گزینش منفی لنفوسيت های T را توضیح دهد.

۴-۱۹- مفهوم انرژی (Anergy) و سازوکارهای ایجاد تحمل محیطی را شرح دهد.

۵-۱۹- مولکول های مهاری را نام برد و نقش آنها در تنظیم و مهار پاسخ های ایمنی را بیان کند.

۶-۱۹- سلول های T تنظیمی (Treg) و مشخصات ایمونولوژیک و مولکولی آنها را شرح دهد.

۷-۱۹- نحوه ای تنظیم پاسخ های ایمنی را توسط سلول های Treg توضیح دهد و بیماری هایی که مربوط به عدم تمایز این سلول ها در سیستم ایمنی می شود را نام ببرند.

۸-۱۹- واژه ای آپوپتوزیس را توضیح داده و انواع مسیرهای مولکولی آن و اهمیت این فرایند در کنترل پاسخ های ایمنی را شرح دهد.

۹-۱۹- سازوکارهای تحمل مرکزی و محیطی را در لنفوسيت B توضیح دهد.

۱۰-۱۹- مفهوم تحمل دهانی (oral tolerance) و کاربرد آن را توضیح دهد.

۱۱-۱۹- مفهوم خستگی کلونی (Clonal exhaustion) را شرح داده و یک نمونه از آنرا در عفونت های ویروسی مثال بزنند.

هدف کلی جلسه بیستم: آشنایی با مکانیسم های دفاع میزبان در برابر انواع میکروب ها، واکسن و واکسیناسیون

اهداف ویژه جلسه بیستم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۲۰- مکانیسم های اجرایی ایمنی ذاتی و آدأپتیو در برابر باکتری های خارج سلولی را شرح دهد.

۲-۲۰- مکانیسم های گریز باکتری های خارج سلولی از سیستم ایمنی میزبان را توضیح دهد.

۳-۲۰- مکانیسم های اجرایی ایمنی ذاتی و آدأپتیو در برابر باکتری های درون سلولی شرح دهد.

۴-۲۰- مکانیسم های گریز باکتری های درون سلولی از سیستم ایمنی میزبان را توضیح دهد.

۵-۲۰- مکانیسم های دفاع ایمنی ذاتی و آدأپتیو در برابر قارچ ها را شرح دهد.

۶-۲۰- مکانیسم های گریز قارچ ها از سیستم ایمنی میزبان را توضیح دهد.

۷-۲۰- مکانیسم های اجرایی ایمنی ذاتی و آدأپتیو در برابر ویروس ها را شرح دهد.

۸-۲۰- مکانیسم های گریز ویروس ها از سیستم ایمنی میزبان را توضیح دهد.

۹-۲۰- مکانیسم های اجرایی ایمنی ذاتی و آدأپتیو در برابر انگل ها شرح دهد.

۱۰-۲۰- مکانیسم های گریز انگل ها از سیستم ایمنی میزبان را شرح دهد.

۱۱-۲۰- انواع واکسن های رایج را نام برد و محسن و معایب آنها را ذکر کند.

هدف کلی جلسه بیست و یکم: آشنایی با ایمنولوژی تومور

اهداف ویژه جلسه بیست و یکم :

در پایان دانشجویان قادر باشند:

۱-۲۱- ویزگیهای عمومی پاسخ ایمنی مقابله تومورها را بیان کند.

- ۲-۲۱- تجارب آزمایشگاهی موید وجود پاسخ ایمنی مقابله سلولهای توموری را توضیح دهد.
- ۳-۲۱- انواع آنتی زنهای توموری را نام ببرد، ویژگیهای آنها را شرح دهد و مثالهایی از هریک بیان کند.
- ۴-۲۱- مکانیسم دفاع ماقرروفازها مقابله تومورها را توضیح دهد.
- ۵-۲۱- نقش دفاعی سلولهای NK و مکانیسم دفاعی آنها را مقابله تومورها بیان کند.
- ۶-۲۱- نقش دفاعی سلولهای CTL در مقابله تومورها و اهمیت آنها بعنوان سلول دفاعی اصلی مقابله تومور را شرح دهد.
- ۷-۲۱- نقش دفاعی آنتی بادی مقابله تومورها را توضیح دهد.
- ۸-۲۱- مکانیسم های فرار سلولهای توموری شامل ترفندهای خود سلولهای توموری و همینطور مکانیسم های سیستم ایمنی فرد که موجب سرکوب پاسخ های ایمنی می شوند را بیان کند.
- ۹-۲۱- انواع ایمنوتراپی برای مقابله با تومورها را نام ببرد.
- ۱۰-۲۱- انواع روش های ایمنوتراپی فعال اختصاصی تومور و غیر اختصاصی تومور را شرح دهد.
- ۱۱-۲۱- انواع روش های ایمنوتراپی غیر فعال (پاسیو) اختصاصی و غیر اختصاصی در مقابله تومورها را بیان کند.

هدف کلی جلسه بیست و دوم: آشنایی با ایمنولوژی پیوند

اهداف ویژه جلسه بیست و دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۲۲- پیوند عضو را تعریف نموده و انواع پیوند را که در بالین انجام می شود نام ببرد.
- ۲-۲۲- نقش سیستم ایمنی در فرایند پس زدن پیوند را توضیح دهد.
- ۳-۲۲- اساس ایمونولوژیک رد پیوند را توضیح دهد.
- ۴-۲۲- انواع پیوند را بر اساس معیارهای ایمونولوژیک و قربات زنتیکی نام ببرد.
- ۵-۲۲- آنتی زن های مورد هدف سیستم ایمنی بخصوص مولکول های MHC را در فرایند پس زدن پیوند شرح دهد.
- ۶-۲۲- نحوه عرضه مولکول های MHC دهنده را به لنفوسيت های T گیرنده پیوند توضیح دهد.
- ۷-۲۲- عرضه آنتی زن های بافت پیوندی را به لنفوسيت های T با عرضه آنتی زن های میکروبی مقایسه کند.
- ۸-۲۲- نقش مولکول های کمک محرك را در فعال سازی سلول های T اختصاصی آنتی زن های پیوندی توضیح دهد.
- ۹-۲۲- اساس دسته بندی انواع وازنش پیوند را شرح داده و سازو کارهای ایمونولوژیک دخیل در انواع رد پیوند بیان کند.
- ۱۰-۲۲- انواع روش های آزمایشگاهی را که برای تطبیق فرد دهنده و گیرنده پیوند کاربرد دارند، را نام برد و شرح دهد.
- ۱۱-۲۲- داروهایی که برای مهار رد پیوند استفاده می شوند را نام برد و سازو کار ایمونوفارماکولوژیک آنها را شرح دهد.
- ۱۲-۲۲- اشکال مختلف پیوند سلول های بنیادی خونساز را توضیح دهد.
- ۱۳-۲۲- کاربردهای پیوند سلولهای بنیادی خون را در درمان بدخیمی ها، نقاچ ایمنی و متابولیک شرح دهد.
- ۱۴-۲۲- بیماری GVHD را به عنوان مهمترین عارضه ای پیوند سلول های بنیادی خونساز را توضیح دهد.
- ۱۵-۲۲- راه های جلوگیری و درمان GVHD را شرح دهد.

هدف کلی جلسه بیست و سوم: آشنایی با ایمنوهماتلولوژی

اهداف ویژه جلسه بیست و سوم :

در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۲۳- علم ایمنوهماتلولوژی را تعریف نماید.
- ۲-۲۳- تعریف گروه خونی را بیان کند و گروه های اصلی و فرعی خون را نام ببرد.
- ۳-۲۳- هدف از مطالعه گروه های خونی را شرح دهد.
- ۴-۲۳- گروه خونی ABO را توضیح داده و انواع فنوتیپ های آن را بیان کند.

- ۵-۲۳- ژنوتیپ سیستم ABO و ساختمان آنتی ژن های آن را شرح دهد.
- ۶-۲۳- تفاوت ساختمانی آنتی ژن H با آنتی ژن A و B و تفاوت این دو آنتی ژن با هم را بیان کند.
- ۷-۲۳- تفاوت گروه خونی O بهمی (Oh) با گروه خونی O را توضیح دهد.
- ۸-۲۳- زیر گروه های مهم سیستم ABO را نام ببرد.
- ۹-۲۳- ایزوهماگلوتینین های سیستم ABO را نام ببرد و توضیح دهد در هر گروه خونی از سیستم ABO چه ایزوهماگلوتینین (ایزوهماگلوتینین هایی) یافت می شود.
- ۱۰-۲۳- تعیین گروه خونی ABO هر فرد به روش مستقیم (cell type) یا غیرمستقیم (back type) را شرح دهد.
- ۱۱-۲۳- سیستم Rh را شرح داده و ژنوتیپ این سیستم را شرح دهد.
- ۱۲-۲۳- آنتی ژن D و Du (week D) را تعریف کند.
- ۱۳-۲۳- گروه خونی فرعی لوئیس را از نظر ژنوتیپ و ساختمان آنتی ژنی و عرضه بر سطح گلbulهای سرخ توضیح دهد.
- ۱۴-۲۳- سیستم I را از نظر ساختمان و ژنوتیپ و نحوه عرضه بر سطح گلbulهای سرخ شرح دهد.
- ۱۵-۲۳- گروههای خونی فرعی را نام ببرد.
- ۱۶-۲۳- واکنش های حاصل از انتقال خون را بیان کند.
- ۱۷-۲۳- بیماری همولتیک نوزادان را شرح دهد.
- ۱۸-۲۳- بیماری همولتیک نوزادان ناشی از ناسازگاری گروه خونی Rh مادر با جنین را شرح دهد و روش پیشگیری از آن را بیان کند.
- ۱۹-۲۳- بیماری همولتیک نوزادان ناشی از ناسازگاری گروه خونی O مادر با جنین توضیح داده و روش درمان نوزادان متولد شده با بیماری ناشی از این ناسازگاری را بیان کند.

هدف کلی جلسه بیست و چهارم؛ آشنایی با واکنش های حساسیت شدید نوع I (آلرژی)

اهداف ویژه جلسه بیست و چهارم :

در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۲۴- انواع واکنش های حساسیت شدید را نام ببرد.
- ۲-۲۴- تعریف حساسیت شدید نوع I یا آلرژی را بیان کنند.
- ۳-۲۴- خصوصیات عمومی واکنش آلرژی را شرح دهد.
- ۴-۲۴- مراحل ایجاد یک واکنش آلرژی را بیان کند.
- ۵-۲۴- آلرژن را تعریف کند.
- ۶-۲۴- ویژگیهای یک آلرژن را نام ببرد.
- ۷-۲۴- انواع مواد آلرژن را نام ببرد.
- ۸-۲۴- انواع ماست سل و خصوصیات هر یک را بیان کند.
- ۹-۲۴- مدیاتورهای تولید شده توسط ماست سل، بازوفیل و اوزینوفیل را نام ببرد و اثرات فارماکولوژیک آنها را ذکر کند.
- ۱۰-۲۴- علایم بالینی آلرژی را نام ببرد.
- ۱۱-۲۴- رینیت آلرژیک را شرح دهد.
- ۱۲-۲۴- آسم را توضیح دهد و خصوصیات آنرا بیان کند.
- ۱۳-۲۴- کهیز و اگزما را توصیف کند.
- ۱۴-۲۴- شوک آنافیلاکتیک یا آنافیلاکسی را شرح دهد.
- ۱۵-۲۴- راههای درمان آلرژی را بیان کند.
- ۱۶-۲۴- مکانیسم عمل هر یک از روش های درمانی را شرح دهد .

هدف کلی جلسه بیست و پنجم: آشنایی با واکنش های حساسیت شدید نوع II, III, IV

اهداف ویژه جلسه بیست و پنجم:

در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۲۵ حساسیت شدید نوع II را تعریف کند.
- ۲-۲۵ مکانیسم آسیب سلوی در حساسیت شدید نوع II را شرح دهد.
- ۳-۲۵ انواع بیماریهای باواسطه حساسیت شدید تیپ II را نام ببرد.
- ۴-۲۵ واکنش های حاصل از انتقال خون ناسازگار را شرح دهد.
- ۵-۲۵ بیماری همولتیک نوزادان و واکنش دفع فوق حاد پیوند را توضیح دهد.
- ۶-۲۵ انواع آنمی های همولتیک اتوایمیون و مکانیسم ایجاد آنها را بیان کند.
- ۷-۲۵ حساسیت شدید نوع III را توصیف کند.
- ۸-۲۵ مکانیسم آسیب سلوی و بافتی در این نوع حساسیت شدید را بیان کند.
- ۹-۲۵ انواع بیماریها و حالاتی که در آنها با آسیب ناشی از حساسیت شدید نوع III مواجه هستیم را نام ببرد.
- ۱۰-۲۵ نمونه های تجربی حساسیت شدید تیپ III را توضیح دهد.
- ۱۱-۲۵ دلایل وقوع این نوع حساسیت را بیان کند.
- ۱۲-۲۵ حساسیت شدید تیپ IV یا حساسیت شدید تاخیری را تعریف کند.
- ۱۳-۲۵ انواع حساسیت شدید تاخیری را نام ببرد.
- ۱۴-۲۵ حساسیت تماسی یا درماتیت تماسی را تعریف کند و نحوه ایجاد آن را بیان کند.
- ۱۵-۲۵ برخی عوامل مهمی که سبب درماتیت تماسی می شوند را نام ببرد.
- ۱۶-۲۵ حساسیت نوع توپرکولینی را تعریف کند و خصوصیات آن را بیان کند.
- ۱۷-۲۵ کاربردهای تست توپرکولین را نام ببرد.
- ۱۸-۲۵ واکنش گرانولوماتوز را تعریف کرده و خصوصیات آن را بیان کند.
- ۱۹-۲۵ برخی بیماریهایی که در آنها واکنش گرانولوماتوز رخ می دهد را نام ببرد.

هدف کلی جلسه بیست و ششم: آشنایی با خودایمنی و بیمارهای خودایمن

اهداف ویژه جلسه بیست و ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۲۶ واژه خودایمنی و تاریخچه آنرا توضیح دهد.
- ۲-۲۶ تفاوت بیماری های خودایمن را با بیماری های خودالتهابی شرح دهد.
- ۳-۲۶ عوامل زمینه ساز خودایمنی شامل سیستم ایمنی، ژنتیک و محیط را به صورت اجمالی توضیح دهد.
- ۴-۲۶ مشخصات کلی بیماری های خودایمن و نحوه دسته بندی آنها به دو گروه سیستمیک و اختصاصی اندام را توضیح دهد.
- ۵-۲۶ سازوکارهای شکست تحمل نسبت به آنتی ژن های خودی و پاسخ لنفوسمیت های اتوراکتیو به این آنتی ژن ها را شرح دهد.
- ۶-۲۶ الگوی وراثتی بیماری های خودایمن را توضیح دهد.
- ۷-۲۶ نحوه ارتباط آل های HLA و سایر ژن ها را با انواع بیماری های خود ایمن شرح دهد.
- ۸-۲۶ بیماری های خودایمن را که به طور استثنای تک ژنی بوده را نام برد و ژن های دخیل در آنها را به تفکیک شرح دهد.
- ۹-۲۶ راه های عمدۀ ایی که از طریق آن عوامل میکروبی زمینه ساز پیدایش بیماری های خود ایمن می شوند را توضیح دهد.
- ۱۰-۲۶ عوامل محیطی شناخته شده در بیماریزابی خودایمنی را نام ببرد.
- ۱۱-۲۶ ارتباط بین جنسیت و بیماری های خود ایمن را شرح داده و اثر هورمون های جنسی را در این فرایند توضیح دهد.

هدف کلی جلسه بیست و هفتم: آشنایی با کمبودها (نقارئ) ایمنی

اهداف ویژه جلسه بیست و هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱- بیماری های خود ایمن اولیه (مادرزادی) و ثانویه (اکتسابی) را شرح دهد..
- ۲- تظاهرات بالینی بیماری های خود ایمن را توضیح دهد.
- ۳- تظاهرات بالینی ناشی از نقص در لنفوسیت های T، لنفوسیت های B و نوتروفیل ها را بصورت کلی بیان کند.
- ۴- سازوکارهای سلولی و مولکولی دخیل در نقص ایمنی ذاتی شامل بیماریهای: گرانولوماتوز مژمن (CGD)، نقص چسبندگی لوکوسیتی (LAD)، سندروم چددیاک-هیگاشری، و.... را به تفکیک شرح داده و رویکردهای تشخیصی و درمانی برخی از این بیماری ها را توضیح دهد.
- ۵- نقص ایمنی شدید مختلط (SCID) که هر دو سیستم ایمنی هومورال و سلولی را تحت تاثیر قرار می دهدند از لحاظ سازو کارهای سلولی-مولکولی و ایمونوژنتیک شرح دهند و رویکرد تشخیصی و درمانی مناسب را در برخی از آنها معرفی کند.
- ۶- انواع نقارئ ایمنی هومورال را نام برد و سازوکارهای سلولی مولکولی و ایمونوژنتیکی آنها را شرح دهد.
- ۷- رویکردهای تشخیصی و درمانی بیماری نقص ایمنی هومورال را بیان کند.
- ۸- بیماری های نقص ایمنی که با مشخصات بالینی دیگر همراه هستند را نام برد و سازوکارهای مولکولی دخیل در پاتوژنز این بیماری ها را توضیح دهد.
- ۹- عواملی را که باعث پیدایش نقص ایمنی ثانویه یا اکتسابی می شوند را نام ببرد.
- ۱۰- AIDS به عنوان مهمترین نقص ایمنی اکتسابی را شرح دهد.
- ۱۱- مشخصات ویرولوژیک ویروس HIV و راه های انتقال این ویروس را شرح دهد.
- ۱۲- سازوکارهای ایمونوپاتولوژیک عفونت HIV و راههای گریز این ویروس را از چنگال سیستم ایمنی را بیان کند.
- ۱۳- یک تعریف علمی از ایدز و علائم بالینی آن ارائه کند.
- ۱۴- مراحل تشخیص عفونت HIV را همراه با تست های مربوط به هر مرحله شرح دهد.
- ۱۵- راههای پیشگیری و رویکرد اصلی درمانی را در عفونت HIV توضیح دهد.
- ۱۶- علت مقاومت برخی از افراد را به عفونت HIV از دیدگاه ایمونوژنتیکی بیان کند.

منابع:

1- Basic & molecular Immunology , by: Abul K. Abbas and A. H. Lichman (8th edition 2015)

2- Medical Immunology, by: D. Stites et al. (last edition)

۳- ایمنولوژی تالیف دکتر محمد وجگانی، آخرین چاپ

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم

وسایل آموزشی: پاورپوینت، ویدئو پروژکتور

سنجهش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل(بر حسب درصد)	روش	آزمون
//////////	//////////	٪۷ نمره	تستی	کوئیز
		٪۳۵ نمره	امتحان تستی	آزمون میان ترم
		٪۵۵ نمره	تستی و تشریحی	آزمون پایان ترم
		٪۳ نمره	پرسش و پاسخ	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور منظم و بدون غیبت در کلاس

انتظار حضور سر وقت دانشجو در کلاس

انتظار مطالعه یا نگاه مروری بر مطلب ارائه شده در هر جلسه قبل از کلاس

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:

تاریخ تحويل:

جدول زمانبندی درس:

روز و ساعت جلسه: یک شنبه ۱۰-۸.۱۵ و چهارشنبه ۱۰-۸.۱۵

ردیف	تاریخ	عنوان	مدرس
۱	سه شنبه ۹۵/۶/۲۳	مقدمه و خصوصیات عمومی پاسخ های ایمنی	دکتر گرگین
۲	یکشنبه ۹۵/۶/۲۸	سلول های سیستم ایمنی	دکتر سالاری
۳	یکشنبه ۹۵/۷/۴	ارگان های سیستم ایمنی	دکتر تقاضی
۴	سه شنبه ۹۵/۷/۶	گردش و لانه گزینی لنفوسمیت ها	دکتر سالاری
۵	یکشنبه ۹۵/۷/۱۱	ایمنی ذاتی	دکتر سالاری
۶	سه شنبه ۹۵/۷/۱۳	آنتی ژن و ایمونوژن	دکتر گرگین
۷	یکشنبه ۹۵/۷/۱۸	آنتی بادی و TCR: ساختمان، انواع کلاس ها و مشخصات	دکتر گرگین
۸	یکشنبه ۹۵/۷/۲۵	واکنش های آنتی ژن- آنتی بادی و کاربردهای آن	دکتر تقاضی
۹	سه شنبه ۹۵/۷/۲۷	سایتوکاین ها	دکتر سالاری
۱۰	یکشنبه ۹۵/۸/۲	آنتی ژنهای اصلی سازگاری بافتی (MHC)	دکتر تقاضی
۱۱	سه شنبه ۹۵/۸/۴	پردازش و عرضه آنتی ژن	دکتر تقاضی
۱۲	یکشنبه ۹۵/۸/۹	ژنتیک آنتی بادی و TCR	دکتر سالاری
۱۳	سه شنبه ۹۵/۸/۱۱	بلغ لنفوسمیت ها و مراحل انتخاب آنها	دکتر سالاری
۱۴	یکشنبه ۹۵/۸/۱۶	فعال سازی و پاسخ لنفوسمیت های T به آنتی ژن	دکتر گرگین
۱۵	سه شنبه ۹۵/۸/۱۸	مکانیسم های اجرایی ایمنی سلولی (سلول T)	دکتر گرگین
۱۶	یکشنبه ۹۵/۸/۲۳	فعال سازی و پاسخ لنفوسمیت های B به آنتی ژن	دکتر سالاری
۱۷	سه شنبه ۹۵/۸/۲۵	مکانیسم های اجرایی ایمنی هومورال و کمپلمان	دکتر سالاری
۱۸	سه شنبه ۹۵/۹/۲	ایمنی مخاطی و نواحی معاف از سیستم ایمنی	دکتر تقاضی
۱۹	یکشنبه ۹۵/۹/۷	ایمنوتولرنس (تحمل ایمنی)	دکتر تقاضی
۲۰	سه شنبه ۹۵/۹/۹	ایمنی مقابله میکروبها و انواع واکسن	دکتر سالاری
۲۱	یکشنبه ۹۵/۹/۱۴	ایمنولوژی تومور	دکتر گرگین
۲۲	سه شنبه ۹۵/۹/۱۶	ایمنوهماتولوژی	دکتر گرگین
۲۳	یکشنبه ۹۵/۹/۲۱	ایمنولوژی پیوند	دکتر تقاضی
۲۴	سه شنبه ۹۵/۹/۲۳	حساسیت شدید نوع I (زودرس یا آرژی)	دکتر گرگین
۲۵	یکشنبه ۹۵/۹/۲۸	حساسیت شدید نوع IV, III, II	دکتر گرگین

دکتر تقدسی	خودایمنی	سه شنبه ۹۵/۹/۳۰	۲۶
دکتر تقدسی	کمودهای اینمنی	یکشنبه ۹۵/۱۰/۵	۲۷

برنامه عملیاتی مربوط به واحد برنامه ریزی آموزشی

*****

S₁₂ اهداف کوتاه مدت:

- انتصاب مسئول ثبت با حکم استخدامی برای مرکز مهارت بالینی با اهداف ایجاد انگیزه و حفظ ثبات در مسئول مرکز از طرف معاونت آموزشی دانشگاه (یک ماه)
- مشخص شدن منابع تامین بودجه مورد نیاز مرکز مهارت‌های بالینی و منابع تامین تجهیزات مورد نیاز مرکز (معرفی منبع ثابت) ۳-۴ ماه

مشخص شدن منابع تامین بودجه مرکز مهارت‌های بالینی

اهداف دراز مدت و برنامه عملیاتی:

- تغییر محل مرکز مهارت بالینی از محل فعلی به علت کم بودن فضای فیزیکی فعلی (یکسال)
- تامین حداقل پرسنل پرستاری و خدمات مورد نیاز مرکز که نیروی طرحی و گذرا نبوده و نیروی علاقمند و ثابت باشند (یکسال)
- آموزش سمیولاتورهای حرفه‌ای و تامین و اختصاص مبلغ ثابت جهت عقد قرارداد یا سمیولاتورها برای آموزش دانشجویان و استفاده در امتحانات OSCE (یکسال)

اخصاص چارت سازمانی به مرکز مهارت بالینی (یکسال)

- اختصاص بودجه خاص برای مرکز مهارت‌های بالینی در هر سال مالی (۳-۴ ماه)

S₁₆ افزایش توانمندی هیات علمی جهت تدوین طرح درس و طرح دوره:

- هدف: ۱- ارائه طرح درس توسط کلیه استادی در درجه اول بالینی و علوم پایه (حداقل یکسال)
- ۲- ارائه طرح دوره توسط مدیرگروه یا نماینده گروههای پایه یا بالینی با شرط تایید اکثریت اعضای گروه مربوطه (۸-۱۲ ماه)

برنامه عملیاتی:

- گذاشتن کارگاههای متعدد نحوه تدوین طرح درس و طرح دوره با استفاده از استادی توانمند سطح کشور
- کارشناسی علمی طرح درس و طرح دوره های تدوین شده و دادن فیدبک به صاحبان طرح جهت رفع مشکلات
- استفاده از سیستم تشویق و یا ارتقاء برای افراد که اقدام به تدوین طرح درس نموده اند و ایجاد انگیزه در سایر همکاران

فرآگیران:

اطمینان از اینکه استادی نگارنده طرح واقعاً از مندرجات طرح درس تبعیت می کنند(نظر سنجی)